

Apare de trei ori in septimana: marcus-a
vineri si dominica; in septimanele cu
septiori inse numai de doue ori.

Pretiul pentru monarchia:

pe unu anu . . . . 10 fl. — cr. v. a;
diumentate de anu 5 , — " " "

unu patrariu . . . . 2 " 50 " "

Pentru Romania si strainetate:

pe anu . . . . . 30 franci;

diumentate de anu . . . . 15 ,

ALBINA

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

pe alu II-lea semestru, resp. alu 3-lea patrariu de anu 1876, ce incepe cu 1. iuliu; pretiurile si conditiunile remanendu cele de pana acuma, precum se afia ele insemnate mai susu in fruntariu.

Am ajunsu la inceputulu miscarii poporalor din Oriente, de langa noi, a miscarii pre care noi am prevedut o si predis'o cu ani inainte, pentru carea noi ne-am truditu a pregatit natiunea nostra, din care causa noi, precum am arestatu respicatu inca la inchiaarea anului trecutu, cu nespuse sacrificia am continuatu edarea acestei foi, pricependu si noi pre bine, dar si reflectati din tote partile, ca ar fi fost o nespusa scadere pentru intréga Romanimea din Austro-Ungaria, deca o cutropiá astfel'in de evenimente grele, for' d'a ayé aici unu organu liberu si generale, carele numai de cátu sè-i aduca la conosciuntia si sè-i splice importanta' aceloru evenimente, ce atatul de aproape ne atingu si pre noi, sórtea nostra, venitoriu nostru, de caria nu ne interesá, ar fi a renunciá de a dreptulu la vietia!

Ngi nu vomu lipsi a-le petrece cu tota atentiunea acele miscari, a-le urmari pasu de pasu si a-le splicá cetitoriloru nostri cátu mai lamuritu din punctul de vedere alu nostru politicu-nationale, si totu o data a indegetá interesulu nostru langa acelea seu facia de acelea.

Dar spre acestu scopu avemu neesperata trebuintia de celu mai potericu ajutoria alu Publicului, prin conlucrare, prin propagarea ideilor si adeverurilor constatare de noi, si prin prenumeratiuni cátu mai numeróse. Este credemus timpulu, ca Romanimea nostra de din coci de Carpati sè-si redice si ea mai cr cute sare capulu si sè-si deschida mai cu zelul ochii si pung'a, aducandu chiar sacrificia intr'o mesura mai mare decatul pona acuma.

In acesta convictiune, dorintia si sperantia, ni repetim cu tota intetirea invitarea la prenumeratiune!

Redactiunea.

Budapest, in 7 iuliu n. 1876

Resbelulu intre crestinii Slavi si Turci pagani decurge seriosu; sangeră infriosiati unii si altii; noi stam si ne uitam cu intuire, dar ce mai iritatius!

Domnii nostri stepanitori, magiarii din fruntea tierii striga scrismudi din dinti, ca avemu sè pazimus cea mai stricta neutralitate.

Dlu Coloman Tisza, omnipotentele si genialulu Ministru presiedinte, carele ori cátu de

Irenumeratuni se facu la si prin apé correspontenti ai nostri, la tote postele, si de a dreptulu la Redactiune, Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresá tote cati privescu voi'a. Cele nefrancate nu se printrescu, cele anume nu se publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de caracteru privatu, se respunde căte 6 or. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Tasseea eroriale de 30 cr. v. a. pentru odata, se anticipa.

combatutu si chiar insultat si injuratu de catra cei opositionali ai sei, in punctul nationalitatii, seu adeca a despotismului si eschisivismului nationale magiaru, este sustinutu de tote partitele magiare si pote, ba trebuie se he considerat de horeea spiritului nationale magiaru, de vocea genuina a patriotismului magiaru; densulu acuma ni fece conoscutu, ca nu va suferi nici cea mai pucina manifestare prin fapte a sympathielor in acesta tiéra pentru slavii crestini. Cu arestare si cu tota as primea legii magiare, poten'u dice, cu focu si cu streangu au se fie persecutati cei ce ar intreprinde seu ar indemná pie altii se sara intr' ajutoriu crestinilor ce stau in lupta cu Mahomedanii!

Si asiá noi suntemu convinsi, ca Romanasi nostri, cari si de altfelu in unele parti nu pre se nai avescu si potu impacá cu suprematia serba seu slava, dupa aceea ordonatiune draconica a marelui si infriosiatalui Ministru magiaru, si pre catu ei in anim'a loru ar senti si n convinsi de contrariulu consideratiunilor Tiszaiste, si voru sei bine ascunde sentientele si nu se voru aruncá cu ele in curs'a si latiulu magiaru.

Se ferescă Duseu pre totu crestinulu botesatu de boterati pagani, adeca de acei omeni si domni, ce se qicu crestini si propagatori ai umanismului, pre candu sympathiele, creditiele si faptele loru sunt pagane si pentru barbarii pagani!

Dlu Tisza si cu argatii sei de la pressa ni predica cea mai stricta neutralitate, dar pre candu astfelu predica si amenintia cu streangu si cu forse pre cei ce ar calcá-o in favorea crestinilor, totu pre atunci „Hon“ si „Ellenor“ si celealte organe ale loru, pre facia trimitu ofiali si suspini catra ceriu, pentru invingerea turcului si trantirea si nemicirea crestinilor, ce sau sculatu se infranga jugulu turcescu; er Klapka si cu mai multi altii, se ingagiara cu sumetia alaturea Turcului!

Ei bine: ce trebuie, vrendu-nevrendu, se cugete omelu ne-orbitu de patim'a selbataca, candu vede astfelu de aparitiuni nepaturali?

Vai, de ar audi dlu Tisza si cu ai sei, cum ii compatimesce si persifléaza pona si celu mai simplu romanu de la tiera!

L'apoi ca dora, ar trebui se armamu cu totii pre domnii magari, si a nume millionele de slavi din Oriente ar trebui se-si impreune poterile loru cu ale Turcului si iute se nu se mai opresca pona 'n Viena, se-si cuprinda si realizeze dreptulu loru istoricu, subjugandu inca pre vr'o 2—300 de ani pre domnii nostri si cu noi cu toti, ca se ne faca si pre noi partasi la bunetatile si fericirea din Bosnia, Bulgaria si Hertegovina!*

Firesce caci déca este peccatu si crima in contra patriei nostre crestine, a sympathisa cu crestinii si a li dorit si sprigini lupta si invingerea: apoi logicamente trebuie se fie unu meritu si mare patriotismu si leialitate, a dorit si a atienti si sprigini din tote poterile contrariulu, invingerea Turcului si latirea stepanirii si fericirii lui cátu mai departe, si anume chiar pona peste capetele domnilor nostri!

Ei domnilor Tiszaisti nu vi pricepeti, nu vi vedeti voi nebun'a si absurditatea?

Si pre candu domnii nostri dela potere cu astu-feliu de lucruri nelogice si nemoralii

irita si indigna spiritele, de alta parte in tie-nut'a loru facia de imperati'a rusesca erasi cadu in contradiceri si documenta ca nu-si pricepu interesele si nu sciu cumpeni pusetaunea precaria a diplomatului magiaru in tovaresi'a aliatilor dela nordu. Precandu adeca cu bucuria sbera in lumea mare, ca imperatiei nostre i-a succesu a-si asecurá interesele in program'a aliantiei triple, garanti'a pacii europene: pe atunci, spunendu foile loru ca Muscalul concentra armata de sute de misi la marginile Moldovei si ale Galitiei, pe linia Prutului si a Vistulei, versa veninu contra Muscalului si ajungu pana a acitia se apuce. Monarchi a nostra de unu resbelu agressivu contra Russiei!!

Celu pucinu ast'a se areta a fi intentiunea oficiozelor nostre, candu alarmedia opinionea publica, ca in urm'a acestoru mesure rusesci, armat'a nostra trebuie dirigéta catra marginile despre Russia.

Si aceste se templa tocmai in ajunul intelnirei ce are se se temple astadi la Reichstadt intre angustulu nostru Monarchu si Imperatulu Rusilor, pentru de a se statori si consvatu despre cele ce au se urme in facila resbelului serbo-turcescu.

Ce va se dica deci aceste contradiceri in tienut'a domnilor nostri!!! *

Si ca de incoronare la tote, mai vine arestarea lui Miletici, profetulu si adoratulu poporului serbu. Cu desconsiderarea dreptului de immunitate ca deputatu, Dr. Miletici fu deportat sub paza militare la Bpesta si inchis in Buda, desi nu fu prinsu in flagrant.

Apoi ast'a se templa chiar pe candu min. presied. dechiara in consiliulu ministeriale ca nu este de lipsa a irita poporatiunea din sudulu Ungariei prin introducerea de mesure exceptiunali, fiindu si asiá confinile forte bine pazite si peste totu fiindu luate dispusetinni din de ajunsu pentru sustinerea liniștei in partiile sudice ale tierei; precum si pe candu oficiosele ca d. e. „P. Lloyd“ constata ca suspiurările facia de tienut'a serbilor din sudulu Ungariei sunt lipsite de totu temeiu!

Cu ce se scii deci alege din atata confusione? Dlu min. presied. Tisza ni decreta priu ucasele sale pace si liniște; er prin faptele, ce foile sale ni aducu la cunosciuntia, ne intarita si turbura de morte,

Domne, Domnedieule, indura-te de noi si ne scapa odata din acesta nefericita stare de contradicere, de pericle, temere si neodichia!

De pe campul de resbelu.

Budapest, 7 iuliu n. —

Lupta intre Serbi si Turci s'a inceputu dejá de cateva dile pe tote liniele de actiune si astadi ni stau nainte reporturi speciali despre tote lovire intemperate pan' acilea intre corporile armatelor serbesci si cele turcesci. O spunemus inse din capulu locului ca nu tote reportele din funte serbesca consuna cu cele din partea Turcilor, si asiá e anevoie a te orienta pre deplu despre resultatul si a constata cu acuratetia ca care parte beligerante a remas invingatoria in tote luptele. Ca tote acestea, combinandu tote scirile sosite pan' acilea din ambele parti, noiincercam a scote in urmatoriele o icona cátu se poate mai core-

spunctorie adeverului despre rezultatul luptelor de pe acilea.

Armat'a serbesca dela *Deligradu* si *Alessinatii*, sub comand'a generariului russu *Cernaief*, in frunte cu principalele *Milanu*, standu facia de osta turcesca dela *Nissa*, sub comand'a lui *Chechet-pasi'a*.

Ofensiv'a se incepè din partea Serbilor in 2 l. c. n. Domineca desu de demanetia, gen. *Cernaief* atacà cu tuluri o intaritura turcesca la *Supovati*, tocmai langa confiniulu serbescu, de laturea drepta a riului Morava-Serbesca si in directiune nordu-vesteca dela *Nissa*; Turcii la cele de antai puscature de tunu si si retrasera de aici catra *Nissa*. Incepandu-se astu feliu inimicitele, gen. *Cernaief* naintà cu corpulu seu pe langa Morava-serbesca catra *Nissa*.

La 4 l. c. gen. *Cernaief* luà despusestiuni pentru a face pe Turci se precepa ca operatiunile sale se vor indreptà d'la lungulu Moravei-bulgare; de aceea si comandanatele turcescu si in dreptà atentiu mai alesu in acea parte. Intr' aceea *Cernaief* si-dirigà osta in directiune nordu-ostu-sudica de *Nissa* si lasà prin colonelulu *Ioanovici* se se atace nesce intariture din nordu-vestulu Nissei, si anume *Sestienitia* si *Dadulici*, cari dupa lupte de doue ore si fura ocupate prin Serbi, si asià cadiura in manele serbilor redicaturele deza *Tapolnitia*, din nordu-vestulu Nissei; in acestu tempu *Cernaief* naintase pana din colo de *Nissa* si cu grosulu armatei sale atacà castrulu turcescu dela *Babina-Glava* din ostulu Nissei. Aci concentraseră turcii fruntea ostei loru, caci Babina-Giava este cea mai insenata pusetiune strategica in aceste parti. In jurulu acestei-a se incinse deci o lupta crancena de peste trei ore. Victor'ia fu a Serbilor. In acesta lupta se perdu Serbii la duoe mii osteni, er Turcii mai la trei min, dimpreuna cu tota munitiunea si proviantulu din castru, caci Turcii fura siliti a-si paresi castrulu si a o-tuit la fuga, in mare desordine, catra *Nissa*.

Asta victoria a Serbilor e de foarte mare insemnatate strategica, caci in urm'a ei Serbii lasara facia de *Nissa* unu corp de observatiune, care totu odata se impedece miscarea Turcilor catra valea Timocului, er *Cernaief* intr' aceea o apuca spre sudu-ostu pe linia *Sofia* — *Filipopole*, pentru de a impiedecà sosirea la *Nissa* a ostei turcesci ce se astépta se vina sub *Abdul Cherim-pasi'a* intr' ajutoriulu celei dela *Nissa*. In mersulu seu dela 5 si 6 l. c. *Cernaief* occupà mai multe pusetiuni ne-insemnante ale Turcilor si intre ele si fortulu *Ac-Palanca*, prin ce si-deschise calea pana la *Siercoi* seu *Pirot*, unde astépta sosirea ostei turcesci sub *Abdul Cherim-pasi'a*.

Aceste rezultate a ostrei serbesci necum se fie negate prin reporte turcesci, dar nici nu-su amentite; totu ce spunu depesiele turcesci in acestu respectu este, ca Serbii ar fi atacatu *Nissa*, in se forta succesu. Cum au ajunsu Serbii pana la *Nissa*? — ast'a no spunu Turcii, desi despre luptele de pe cele latte linie se grabira a rei in speciale despre ori-ce nesuccese ale serbilor. Asta imprejurare este deci calificata adà credientu scirilor de mai sus, desi esite din fûnte curata serbesca.

Astu-feliu dura armat'a serbesca de sub *Cernaief* de candu intrà in actiune sacerà mai multe vipterie partiali si un'a defrunte la *Babina-Glava*.

Armat'a serbesca dela riulu *Timocu*, sub comand'a colonelului *Lesianin*, standu facia de taber'a turcesca dela *Vidinu*.

Acest corpu inca incepè ofensiv'a contra Turcilor la 2 l. c. si dupa pucina opusetiune si ajunsu a ocupà fortulu turcescu *Abdacale*. La 3 l. c. in se respinsu de turci din pusetiunile ocupate, si dupa perderi insemnante fu siliti a se retrage catra *Saiciar* in Serbia. Turcii urmarira pe serbi, si scirile turcesci ni-

spuneau ca turci ar fi ocupatu si *Saiciar* si ar fi navalindu prin Serbia catra Alessinatii, pentru a luà dinapoi pe *Cernaief*. Lucrul in se n'a fost tocmai asià; e dreptu ca turci respinsera pe Serbi de pe teritorulu turcescu, dar nu potura ocupà *Saiciar* din Serbia, ci in 6 l. c. fura érasii respinsi din Serbia, si la 7 l. c. armat'a serbesca occupà mai multe pusetiuni ale turcilor din Bulgaria.

Precum din inceputu Turcii bucinara din poteri victori'a loru, tocmai asià acum tacu despre succesele serbilor. Asta imprejurare, precum si ca *Cernaief* nu fece nici unu pasiu indereptu spre Alessinatii, sunt semne curate ca armat'a serbesca dela Timocu in dilele din urma fu invingatoria si resince ge turci din Serbia si ii urmaresce acti in Bulgaria.

Armat'a dela *Drina* sub * *Alimpici* incepe ofensiva la 2 l. c. si naintà forta opusetiune pana la *Bielinea* spre vestu de *Drina*, in tre linta cu Siabatiulu din Serbia. Aci la 4 l. c. fu o lupta crancena; rezultatul fu in favorea Serbilor. De atunci *Alimpici* occupà mai multe intariture in apropiarea Bielinei catra Serbievo.

Astu-feiu tote trei corporile principale Serbilor secerara victorie asupra Turcilor si cumca este asià, dov'ela eclatante este ca Turcii tacu despre tote aceleia loviri. Apoi cumca atatu *Cernaief*, catu si *Lesianin* trebuie se stee bine, se mai areta si din imprejurarea ca armat'a dela Morava-serbesca, sub *Zach*, desi era destinata ca ajutoriu in casu de lipsa pentru *Cernaief* si *Lesianin*, totusi la 6 l. c. trecu confiniile in Rascia si respinsu pe turci pana la *Novi-Bazar*; in acestu atacu turcii avura multe perderi. De asemenea trebue se stee bine si *Alimpici* la *Drina*, caci si osta ce era se i stee in apoi, pentru ajutoriu in casu de lipsa, inca trecu in Bosnia si incepù ataculu in alta linta.

La Muntenegru, in nordu si sudu, se templara numai unele loviri, ne-insemnante. Muntenegrinii din sudu incerca a se impreunà cu osta serbesca dela Morava-bulgara, dar foru a se sci cu ce rezultat; cei dela nordu in se apropia cu succesu catra Seraievo peatru a se impreunà cu *Alimpici*, si catra Novibazar pentru a se impreunà cu *Zach*.

Astu-feliu Serbii peste totu se afirmara de invingatori; Turcii in se peste totu stau reu, si mai alesu ca mai din tote provinciile Turciei europene se anuncia ins'bucreirea de rescole crestine.

Budapest, in 8 iuliu n. 1876.

Imperatulu *Alessandru* in caletor'ia sa catra casa la *Petruburgu*, mai alalta ieri avu o convorbire cu Imperatulu *Wilhelmu*, er astadi ar se se intelnesca la *Reichstadt* cu Monarchulu nostru; la 19 l. c. va ave locu o intreviire si convorbire si intre Monarchulu nostru si Imperatulu *Wilhelmu*. Scopulu acestoru vediute este a stabili o tienuta a celor trei imperatieri cu privire si in facia resbelului serbo-turcescu. Se suna ca aci are a se statori neintreviirea loru in resbelu; pentru casulu candu serbii ar fi devinsi, Russia cere ca Serbia si Muntenegrul se remana in conditiunile de astadi, er pentru casulu candu Serbii ar fi invingatori, Austro-Ungaria cere ca Bosnia si Hertegovina se nu se aucessedie Serbiei, resp. Muntenegrului, ci se se organisde de sene ca state vasali, sub amministratiune natiunale.

Va se dica: scopulu acestoru intreviiri este a margini consecintele resbelului serbo-turcescu. Succede-va contielegerea? — vom vedea in securu, caci se crede ca resbelulu celu multu are se tieni 5—6 septemane.

Din *Francia* si *Italia* sosescu sciri de spre nisuintele d'a impiedecà ca resbelulu serbo-turcescu se devina resbelu european;

de a semenea se suna ca si Anglia s'a pronuntiatu pe deplenu pentru neutralitate, casi imperatiile aliate dela nordu. Numai catu ca de aceea in marea mediterana totusi continua care de care a infundà la naie de resbelu; apoi Monarchia nostra concentra malmine de oste la confiniile despre sudu catra Serbia si provinciile resculate, precum de alta parte se dede ordinu tuturor rezervistilor s'e stee gata, si in urma se suna ca se ambia dupa cotragere unui imprumut de resbelu; in fine Russia inca concentra la armata spre sudul imperiului.

Se armedia cu totii, pentru ca se tinea pacea in Europa. Frumosa pace!!!

Sciri din Constantinopole ni spunu despre apropiarea unei crise ministeriali, ba si despre detronarea in curendu a lui *Muradu alu V*, si redicarea la tronu a unui frate a lui. Nu mai sciu bietii turci cum ar scapà de necasuri, dar totusi se remana domni despotici asupra crestinilor.

In urm'a pasirii *Romaniei* pentru a se observa neutralitatea Dunarii, poterile garantatorie de tractatulu din Paris fecera de Port'a recese dela propusulu seu, d'a pune in miscare catra Serbi a flot'a sa de pe Dunare. Astu-feliu se de siegà acesta intrebare ce altu-feliu silia Romania se ésa din neutralitate. Astazi in se, desi decandu cu inceputul resbelulu Romania si-mari corpulu de observatiune de pe langa Dunare, ea este pe deplenu neutrale, dupa cum se vede si din mesagiulu de tronu, cu care principalele *Carolu I* deschise corporile legiutorie la 2 l. c. Eca acelu

Mesagiul.

Domniloru senatori, Domniloru deputati! Terminandu-se alegerile pentru Camer'a de Deputati, Guvernul meu s'a grabit de a ve convoca in sessiune straordinaria, pentru ca Corpurile Statului fiindu constituite, tiéra cu o ora mai nainte se pote intrà in deplinul essercitului alu drepturilor sale constitutionali.

Domniloru deputati, guvernul meu a promis tierei o complecta abtienere de ori-ce ingerintia seu manifestatiune de preferentia in alegeri; d-vostra, cu ocaziunea verificarei titlurilor, veti constata, deca ministerulu a remas fidelu ingagamentelor sale. Nu a statu insa in putinti a sa de a da satisfactiune contestarilor multiple, redicate contra listelor electoralilor lucratorie pe acestu anu.

De la inteleptiunea d-vostre va depinde ca legalatur'a dvostre se fia manosa in rezultate pentru binele publicu.

Domniloru senatori, domniloru deputati! Facu cu atatu mai multu apelu la patriotismul si la moderatiunea d-vostre in momentele actuali, cu catu la otarele nostre agitatiunile duréza si orisontulu politicu este departe de a fi seninu. Positiunea creata Romaniei prin tractatulu de Paris nu ascura bine-facerile *neutralitatii*. In catu timpu vomu indeplini legile acestei *neutralitatii*, in catu timpu vomu oferi Europei spectaculul unui poporu, lucrando in pace la reformele si imbanumatirile sale din naintru, avemu totu dreptul de a ne asteptà ca periclele esteriori se vor oprî la otarele nostre.

In vederea inaintarii lucrariilor campului, cari voru reclamá presentia multora din d-vostra, guvernul meu se va margini de a ve presentá numai proiectele cele mai imprierosu cerute. In antaiulu rondu figureaza economiele financiare ce guvernul meu viile va presentá chiar pentru anulu curent, si elu poate chiar de acumu a vi afirma nestramatul sa otarie, de a reduce pentru anulu viitoru cheltuielile statului in limitele resurselor budgetari.

Totu in sessiunea actuale vi se va prezenta si proiectul de lege pentru transforma-

marca cileloru de prestatiune intro dare fissa banesca.

Nu me indoesco, domnisoru senatori si domnisoru deputati, ca tienendu sema de ota-rirea guvernului meu, de a indeplini greua sarcina ce i este data, d-vosra la rondulu dvosra, veti conlucra ca unu perfectu acordu se domnesca intre ambele Corpuri Legislativie, pentru ca astfelii, cu totii, se contribuim la intemeierea institutiunilor nostre constitu-tionali, la desvoltarea intereselor publice si private, la inflorirea scumpei nostre Romanie.

Dumnedieu se bine-cuvinte lucrările domnielor-vostre.

Din Archidieces'a Albei Iulie, 28 iuniu.

Déca mai multi creditiosi din Archidieces'a Albei, Iulie, cari in nr. 54 a Albinei de estu tempu au descris de repetite ori ven-tiat'a causa a Parochiei gr. cat. din Lipoveni in Alba Iulia, cu fostulu seu Parochu si Pro-topopu, acum Inspectoru reg. de scole A. Popu, ar fi insemnatu tote fazele prin cari a-trecutu acesta nefericita causa, tota de a le intrerunpe, dein parte-mi nemica nu a-si ave de reflectatu; dupa ce inse vedu ca unele le-a-trecutu cu vederea ori pentru ca nu li-au fostu cunoscute, seu despre ce mi place a dubita, pentru ca se aduca ceva umbra asupra judecatoriei, care a pertractat la inceputu acestu obiectu, me sentiu indatorata incatuita mi va ajutá memori'a (de ore ce datele data-torie de lumina mi-lipsescu) celea petrecute cu tacerea a le suplini, ca asiá nu numai multii, dora toti creditiosii pre cari incatuita ii-a interesatu lucrulu se-lu cunoscă in totalea sa deplinitate.

Mai multii creditiosi vinu cu descrierea pona la 25/15 martiu 1862 si afirma ca de atunci „Cestiunea sta balta,” apoi trecu la amintirea procedurei care acum si-a inceputu cursulu cu totulu pre alta cale.

Cugetulu meu dara nu este altulu, de-cata numai a intregi si delucidá celea ce au intrevenit intre acestea doue stadia si anumitu: Dupa cum este cunoscuta, esmis'a in acestu obiectu comisiune n'au avutu chiamarea a aduce judecata, dara numai a eruá dupa cifre venitulu besericei, a tiené computu intre manipulantele parochu, si Antist'a paro-chiale, si operatul a-lu substerne venerabilui consistoriu spre a enuntia sentintia ab-solutoria seu condemnatoria, dupa cum va afla cu cale; acestei obligatiuni intre mai multe dificultati ce a intempiu, catu i-au statu in potere a si satisfacutu, caci Ratiocinantele a substerautu socotelele forte tardiu, si numai atunci candu numai restá altu ceva, decatú numai a cere, ca se se eruedia statulu averei basericesci pre calea inchisitiunei, apoi nici nu era unu lucru usioru a compune Ratiuni pre 12 ani si inca fora a ave documentele re-cerute, despre care la tempulu seu nu s'au in-grigatu.

Substernutele ratiuni era se se censure-dia in presentia Antistiei basericesci si a Ratiocinantelui, dara acesta n'a voit'u a sta de facia, aducandu de motivu ca cei mai multi dintre membrii Antistiei basericesci suntu inimici personali, si ca partidele suntu asiá de inversiunate, catu pre lesne s'ar poté enasce ore care compromittitoria scandela. Si in adeveru acestu motivu nece ca au fostu cu totulu nefundatu, caci dupa terminarea lici-darei, conchiamatu fiindu intregu poporulu parochiale, spre a se publica resultatulu lici-darei in cas'a Dului *Assente Severu*, déca nu era de tacia dlu casei, pucine capete ar fi re-masu ne-sparte, si poté si On. Comisiune ducea unu suveniru cu care nu i-ar fi placutu a se laudă. — Ori cirm Comisiunea'sau intorsu nevatemata, si pre langa substernerea opera-tului an facutu referad'a sa cu tota sincerita-te Adunarei Consistoriali.

Intr' aceea A. P. au ascernuta o rugare catra V. Consistoriu in care a cerutu, ca se nu se aduca meritoria sentintia pona nu va fi

si elu ascultatu, postindu e tradarea operatei lui Comisionale spre a-si poté face si bassa respunsulu. Consistoriu din consideratiune ca suplicantele a avutu eampu si tempu da a responde si a se documenta inaintea esmei comisiuni, si a poporului in facia locului, nu i-a implinitu cererea, din contra a adus Deliberatulu, de mai multi citatu, si fiindca A. P. neci dupa repetitele provocari si termeni peremptorii n'a voit u a implinit dictatulu Deliberatulu, adeca n'au numerata in cass'a ba-sericei g. cat. din Lipoveni 4135 fl 20 cr, s'au dechiaratu, ca neobediente, de suspensu, va se dica s'a scosu din oficiu si beneficiu pona atunci pona candu va satisface. In contra acestui Deliberatulu, si a Decretului de suspen-siune A. P. a facutu recursu de apelata la Consistoriu Oradanu, ca forulu delegatu papale de Apelatiune pentru Causele ADiecesei Blasiului. In susu memoratulu foru luandu-se in pertractare apelat'a causa, Deliberatulu forului primu s'a respinsu, din motiu ca Inctului i s'a denegatu ocazieuna poftita spre a se poté apera, prin urmare tota cauza ca nematura, vine de nou a se per-tracta. Acesta sentintia a Consistoriu Oradanu, ca forul delegatu, Consistoriu archidiocesanu din Blasius nevoindu a o primu de valida, s'au inceputu lupta intre foruri si re-spective intre Consistoriu. A. Diecesanu, si Nunciatur'a Apostolica, ca representantele scaunului Apostolicu. Acesta Concertatiune a durat preste unu anu sub care tempu A. P. ca suspensu dela oficiu si benefitiu, precum se scia s'au sustinutu pre sene si famili'a sa prin Elemenosina din Viena, si insusi va se mai bene de unde, tocma si din Blasius a primitu, pre langa tote ca mai inainte candu curgea pertractarea se dicea cumca are mai multe dieci de mii puse preste olalta, ceea ce acum e sciutu a fi fostu cu totulu falsu.

Cestiunat a causa mai pre urma a de-venit intr' atatu de acuta, facia cu person'a principale a provintiei metropolitane, catu pucinu de nu a urmatu unu scandalu si mai mare, care abia cu greu s'a delaturatu; ur-marea a fostu ca A. P. s'a repusu in oficiu si beneficiu, pe langa resvera de a se lui cauza de nou la pertractare, dara actele procesuali, bene neci sciindu-se unde se affa pona astadi, nu s'au reintorsu, si ce e mai curiosu, tote acestea s'au petrecutu sub tem-pulu candu guvernulu era in Viena, si nu in Budapest.

Acumu s'a inceputu portarea acestui procesu pre alta cale; nu incepe indoiala ca noilor actori prin toti cei ne-interesati si in-teresati li se poftesce unu succesu mai bunu; apoi bucuria va fi cu totulu perfecta déca se va ajunge scopulu, adeca déca banii pretinsi se voru numerá in cass'a damnificatei base-rici.

Vine de a fi insernatu si aceea, ca pona s'a inffintiatu Essactoratulu ADiecesanu, pre langa tote ca nu li era iertatu Parochiloru a pertracta averi basericesci, pre adeseori se-intempla contrariulu, tocma si Antecesorele lui A. P. in oficiulu parochiale si celu protopo-pescu a fostu in asemene gresiela, cu de-schilinire totusi ca acel'a, prevediendu turburabile din 1848, a conchiamatu poporulu si in presintia adunarei a depusu societela eco-nomiei sale; de urma si A. P. asemenea, neci insusi siesi, neci altoru nu ar fi causatu atatea neplaceri, cari numai Ddi scie candu se voru poté terminá.

In catu privescu aperintiarile facute de mai multii la calcialu articulului mai sunu amintitul, ce voru judecata despre acelea altii, pucinu me interesedia; din parte-mi iuse la neci o templare nu le invidiediu marea onore ce dorescu a secerá prin asemenea espectora-tiuni. Si acu prin acesta punendu capetu pentru totu de una, repetu si acuma ca sco-pulu nu mi-a fostu altulu decatú numai a intregi lacun'a observata in pre mentionatulu articlu, ca publiculu in una causa asiá deli-

cata se fie pusu in stare, a-si formu o ideea catu se poté mai adeverata despre starea lucrului.

Unu Creditio su.

„Scol'a romana“

foia pedagogica si didactica, pentru interesele institu-torului de cultura si ale organelor acestora, editata si re-digata de B. Petri si I. C. Andrei,

intrandu in vietia cu inceputulu anului curinte, va esti si de aci inainte, in semestru alu duoilea, totu in Sibiu (Hermannstadt), odata la septembra, vineri-a, in marimea de o colo, formatu 4° mare si cu adjustarea elegante de pan' aci, costandu pe diumatate de anu: pentru Austro-Ungaria 2 fl 50 cr, v. a. er pentru Romania 7¹/₂ franci.

In semestru trecuta s'au publicatu in acesta revista, intre altii, urmatorii articli:

Pedagogia teoretica si partile ei aus-siliarie: Se educam u tinerimea pentru diliginta seu activitate! Cumu se-si atraga invetiatoriul iubirea scolarilor sei? Se deprimdemu pre scolari a iubi curatieni'a! Se deprimdemu pre scolari la ordine! Se dedam u pre copii la ascultare! Dedarea copilor la linisce. Deda-re scolarilor la atentie. Autropologi'a pe-dagogica, (3 articli.) Educatiune pedagogia, instructiune didactica. Discussiuni pedagogice (legindariu si sciintiele reali, legindariu si gramatic'a, manualele didactice, tablitiile de petra etc.) Metod'a sciintielor fizico-naturali. Recerutile unui planu de invetiamentu. Despre scalde. *Pedagogia practica*: De pe cam-pulu educatiunei practice, (3 cursuri.) *Religiunea*: Religiunea ca obiectu de invetiamentu in scol'a poporale, (4 articli.) *Limb'a materna*: Insegnatatea ei pentru cultura spirituale, scopulu invetiamentului limbisticu, meditocile relative seu ramurile invetiamentului limbis-ticu. Lectiuni din gramatica. Tractarea unor teme stilistice, (3 esempi.) Tractarea lui a, o, 6, i. Tractarea diceriloru. Tractarea unei piese de lectura. Convorbire cu scolarii despre apa etc. *Computulu*: Tractarea numerului 6, 8, 10. Despre unele avantagia in computulu verbale. Inca ceva despre practica italiana. Portarea invetiatoriului la rezolvirea temelor din compu-tu. Sistemulu metricu si metodusu computu-lui. *Istori'a naturale*: Botanic'a in scola poporale. Inca ceva despre botanica, (2 articli.) Lectiune introducatoria in botanica. Cucosieii ordinari. *Fisic'a*: Fisic'a in scol'a poporale. Temometrulu. Barometrulu. *Istori'a*: Biogra-fie istorice: Romulu si Remu etc. Stefanu celu mare. Tractarea metodica si practica a biogra-fielor istorice. Dile istorice memorabile (in-segnatatea si tractarea loru in scol'a.) *Geo-graf'a*: Ceva din astronomia. *Diverse*: Dni conferintie invetatoresci. Deacu catra unu june. Redicarea statului invetatorescu. Re-flessiuni asupra essameelor publice. La in-segnatatea dileloru. Cumu trebuie se fie invetiatoriulu? Elevi de trupa. Institute militari. Sale de asilu, scole de infanti, gradine de copii. Planu de invetiamentu pentru scolile poporale gr. or. Sentintie pedagogice, legi, va-rietati etc.

Dupa cum se vede din acestu cuprinsu, acesta foia merita spriginulu tuturor barba-tiloru de scola; noi atragemu deci atentia ceilor chiamati asupra acestei publicatuni. Aflandu-se in fruntea acestei intreprinderi es-celintele nostru pedagogu Basiliu Petri, pot-temu asteptá multu dela acesta foia, firesce déca cu poteri unite vom sprigni-o mai bine decatú crederu ca este astadi. Nu-i destulu ca scim, ca desii avu a suporta concurint'a a trei organe pedagogice cu caracteru oficiosu, to-tusi fiu in stare sa se sustiné in semestru trecutu fora subventiune si numai din abona-minte: dar dorim ca redactiunea acestei foii prin abonamente mai numerose se fie pusă in pusetiunea a-si implet in alu duoilea semes-tru si salutariulu propus de a ilustra articlii ce va publica si cu desemnuri.

In invitarea la prenumeratiune, redac-

tiunea ni spune, că nu va crutiă nici unu sacrificiu *possibile* pentru imbunatatierea foiei, ca asiă „Scol'a romana” să serveasca cu credintia și să reprezente cu demnitate *scol'a romana*.

„Fora a neglige rubricele cultivate pan'acilea, în semestrulu ce incepe vor urmă din nou articoli despre *inveniatum* *intuitivu*, din *geografie* și *geometria*; se vor aduce tractate relative la *didactica generale*, carea inca n'a ajunsu a se propune in tote institutele noastre pedagogice; apoi vor urmă serie de articli despre *cladirea* și *adjustarea* *scoleloru* etc. etc.

Pentru ajungerea la scopu s'au ingagiatu poteri respectabili in diferite tienuturi ale patriei. Redactiunea fece deci totu ce i fu possibile; rămane numai ca inveniatorii și toti bărbatii iubitori de cultivarea poporului nostru să alegeră cu d'enariulu loru intr' ajutoriul redactiunii.

S'o facem, fratilor, căci astă cere interesulu nostru.

Republie'a centenaria.

Budapest, in 5. iuliu n.

Ieri la 4 iuliu a. c. se implinira 100 de ani dela proclamarea Republiei nord-americană, carea intr'unu secul fece progrese pre calea culturei și libertății, cum nu a mai facutu vr'unu poporu, decandu e lumea, in catu astadi acea Republica nu numai că si-a indieciu poporatiunea si poterea, dar este cea mai desvoltata, libera si bogata tiéra a lumiei, si politicii dejă prevedu că in scurtu timpu ea este se devina detatără de tonu pre facia pămentului.

La ocasiunea serbării aniversariei centenarii o foia democraticea din Viena, (N. W. Tblatt) se sprime într'altele asiă:

„Toti noi, cari portăm in animele noastre ideiele politice si culturale, toti vom celebra in tacere si cu pietate diu'a acestei serbatori, precugetandu binefacitorile urmări alu actului dela 4 iuliu 1776! Unde ore am stă noi astadi, déca nainte de 100 de ani, din colo peste Oceanu nu se intemplă acea sublime redicare a spiritelor, acei mari eroi, cari adusera noue idei in lumea betrana, stersera blasphemulu sclaviei de popora, si creiara eter-nulu codice ale libertății!... Missiunea d'a comandă lumea, este dejă a Americei; er noi să nu ne spariemu de acăstă, noi europenii cei înnomoliti in prejudetie, si in temere prosta de totu ce ni se impare strainu; noi, cei cu civilisatiunea nostra falsa, inveniata de rostu, dar nesentita, deci prefacuta si nenaturală;” etc. etc!

Oradea-mare, 3 iuliu 1876.

Asertiunile conglomerate pentru discreditare, numai asiă ar potă să corespunda sco-pui intentionat, déca acelesi, lasate la ventu se si comprobéza cu argumente nerestornabili.

Dreptu aceea, déca „Credintiosulu Toma,” vré să delatureze dela firm'a sa pseudonima păt'a *infamie*, este moralmente necessitat, să comprebeze cu argumente nerestornabili, cumec dispu-setiunile episcopesci, sugilate erasi prin dinsulu in nr. 57 alu „Albinei” a. c. a.) sunt de a-se atribui mie, ca fostului secretariu epescu, si că b) acelesi dispu-setiuni ar fi contrarie prescriptiunilor canonice. Asemenei și cu privire la acea acusa temeraria, că a-si fi ocultat rogantimile unei comunități basericesc, este indispensabile să se preciseze si să se constateze o faptă asiă de detestabile, pentru că simple alusiuni tendențiose si lipsite de orice fundamentu, in materia asia de delicata, firmei „Credintiosului Tom'a,” timbrate dejă cu not'a infamiei, nu-i potu restitui credetul pre terenulu vietiei sociali.

Mi pare reu, că facia de unu confrate alu meu, pre carele unu tempu lu-am sciu tu si

stimă, sum necessitat a face pre calea publicitatii asemene enunciatiuni; dar să me ierte, pentru că ca Preotu, calumniat de sub *intunecul* firmei sale pseudonime, nu potu renun-ția onorei mele.

Si asiă, pre langa tōte că celu ascunsu sub firm'a „Credintiosului Tom'a,” ca preotu de 25 ani, la fratti colegi va mai potă să aiba inca trecerea de onestu, căr totusi *corespun-dintele* „Credintiosulu Tom'a,” pana ce nu va face destulu postulatelor de mai sus” precum me-am enunciati si in nr. 52 alu „Albinei” a. c. va remané si mai departe unu „calumnioriu perfidu,” carele de se si ascunde d' inaintea ochilor omenesci, nu se poate ascunde totusi d' inaintea ochilor lui Domneie.

Dr. A. Lauranu.

Socota publică

despre bunii incurzi pentru cladirea santei beserică in Borloveni noi, cotulu Severinului.

(A se vedé nr. 38 a „Albinei” de estu tempu.)

Contribuiri din nou pentru acestu santu scopu se mai fecera :

Din Caransebesiu: Domnulu Generalu Trejan Doda 10 fl, dela alu 4-lea Tasu din Biserica 4 fl 73 cr, Aliquis 2 fl, econ. Efta Biji, negut. Iova Petia, negut. Alexander Stan-coviciu, negut. W. Stancoviciu, negut. H. Perl-fasser, Protosinieelulu Filipu Musta, Kathol. Dechand Wiederheim, negut. A. Wassilieviciu, negut. Ioan Costa si negut. Nina Brancoviciu, căte 1 fl, dela mai multi subt unu fiorin 4 fl 54 cr. — La olalta: 31 fl 27 cr. v. a. —

Din Teregova: negut. Petru Grosavescu 5 fl, judele reg. Radu, negut. Petru Kraft si ospet. Stefan Butteli căte 1 fl, dela mai multi subt unu fiorin 1 fl 70 cr. — Din Cuneavitia: Preotul Nicblea Popoviciu 60 cr. — Din Mehadică: neguatiori si primariu Ales. Blasiliu 2 fl, subt unu fiorin 80 cr. — Din Domasnia: Preotulu George Peppa 1 fl, preot. Chonstandin Peppa 1 fl, din lad'a biserici 2 fl, ospet. Iacob Filtinger 1 fl, primariu Petru Peppa 1 fl, dela mai multi subt unu fiorin 2 fl 20 cr. — Din Cornia: Geometerul Iancu Bacilla 2 fl, locotenentele si primariu Iacob Udria 1 fl, not. Ioan Lallescu 1 fl, dela lad'a comunale 5 fl. — Din Cornia-reva: preotulu Nicolae Bogoeviciu 10 fl, ospet. Iosefu Majoru 1 fl, dela mai multi subt unu fiorin 90 cr. — Din Bogaltiu: corporatele Lazaru Dragicescu 1 fl, dela mai multi subt unu fiorin 80 cr. — Din Flajova: Dela mai multi 60 cr. — Din Mehadia: Capitanulu Nestorul Cesa, negut. Ienachie Kittician, negut. Nicolae Nistorovici, negut. Saharia Popoviciu, negut. Nicolae Kitticsan căte 1 fl, dela mai multi subt unu fiorin 70 cr. — Din Jablanitia: Economulu Iosim Dobrescu 1 fl, dela mai multi subt unu fiorin 2 fl 18 cr. —

(Va urmă.)

Varietati.

† (Necrologu.) *Eufemia Manu*, nascuta Piposiu, înfrântă de dure, aduce in numele seu si alu nepotei sale *Eufemia Catona*, precum si intr'alu mamei si sorei sale, alu fratilor, alu cunumatilor sei, si alu cunumatelor sale, la cunoștința, că neuitaverulu seu consclu, i esp. mosiu, ginere, cunnatu si unchiu, *Petru Manu*, pensionatu consiliariu r. ung. de finante, decorat cu crucea de merite cu corona, si membru alu asociatiunei transilvane, a începutu de a mai fi, repausandu in 18/30 ale lunei curenti, diminetia la 5 ore, in urmă unui morbu indelungat si pre dure ros

dupa o casatoria fericita de 32 ani, in alu 74 anu alu etatii sale.

Remasitile pamentesce ale neutaverului respausatu se astrucara in 19 iuniu /1 iuliu a. c. la 4 ore dupa amedi in cemeteriu gr. catolicu din Sibiu.

Fie-i tierin'a usiora si memor'a bine-aventata!

* (S'a confiscatu „Osten,”) nrulu din dominecă trecuta din caus'a o doui articli, dintre cari in unul se desvelescu resultate diplomatece ale contelui Andrassy, er in alu duoilea se espune reportulu Slavilor si Romanilor austriaci facia de lupt'a contra Turciei.

Publicatii tacabile

CONCURSE:

Preotulu din comun'a Brestovatiu, comit. Temesiu, protopresv. Lipovei, unde oficiul preotescu este impreunatu cu celu inveniatorescu, devenindu nepotintiosu, se deschide concursu prin acăstă pentru definitiv'a deplinire a ambelor posturi impreunate, cu terminu pana in 24 iuliu v. candu se va tienă si alegerea.

Alegendulu parochu va ave numai diu-metate din tōte venitele si beneficile parochiali, precum si din salariulu inveniatorescu, cealalta diu-metate remanendu spre folosire nepotentiosului preotu Efremu Iorgoviciu, pana va fi in vietiua.

Emolumentele de impartit u sunt 30 juge de pamant, birulu dela 38 numere cāte una mesura de bucate $\frac{1}{2}$ grau, $\frac{1}{2}$ cucurudiu, si stol'ia indatinata.

Dela postulu inveniatorescu 30 fl; 10 meti de grău; 10 meti cucurudiu; 6 orgie de lemn; 4 jugere de livada, cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ jugeru gradina intravilana.

Doritorii de ocupă aceste posturi au a-si astearte recursurile instruite dupa recerintia si adresate cătra Comitetulu parochialu, D-lui protopopu districtuale.

Brestovatiu, 15 iuniu 1876.

Comitetulu parochialu,

Cu scirea mea: Ioanu Tieranu, mp., 1-3 protopresviteru.

Ce deschide concursu pentru implenirea definitiva a postului inveniatorescu rom.ort.conf. din Finisiu, insp. Iosasiului, de care sunt legate urmatörile emolumente: 120 fl, v. a; 12 cubule deputatu, $\frac{1}{2}$ grănu, $\frac{1}{2}$ cucurudiu; 70 de lemn; 8 jugere de pamant; cortelu liberu cu gradina de legume.

Cei ce voru reflectă la acestu postu, au a-si adjustă recursurile sale in sensulu statutului org. unde se adauge, că nesmentitu se recere atestatu de conduită dela concernintea loru superioritate resp. inspectoratu; apoi intitulandu suplicele comitetului parochiale din Finisiu să le adreseze inspectoratului scolasticu cercuiale conf. in Iosasielu p. u. Gurahoncz, pana la 20 iuliu vechiu a. c. in care se va tienă si alegerea.

Numai acelu aspirante va potă fi alesu, carele pre langa calificatiunea prescrisa, se va prezenta la s. beserica spre a se face cunoscutu alegatorilor.

In fine se însemna si acea, că alengendulu mai potă conta cu securitate la unu onorariu de 20 fl. v. a. anualmente dela concer-niente preotu locale, precantu tempu acestă va tienă la scol'a din Finisiu pre uniculu fiu Iuliu, celu acuma deja aptu de scola.

Comitetulu parochiale, in contielegere cu inspecto-rulu scol. cercuale.

3-3